

SAMENVATTING VOOR DE BELEIDSMAKER

VLAAMSE OVERHEID - DEPARTEMENT MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Opmaak van een Vlaams multimodaal strategisch actieplan intelligente transportsystemen tijdshorizon 2030 met doorkijk 2050

PROJECTNUMMER 46560002

STRATEGISCH ACTIEPLAN 2030 PROCESVOERING

VERSIE 2

01/02/2019

AUTEURS: RAF VENKEN, BRECHT JANSSENS, BART WOLPUT, KEVIN LYEN

Het strategisch ITS actieplan

Het strategisch ITS actieplan omvat de visie van Vlaanderen wat betreft ITS en bevat een actieplan voor de Vlaamse Overheid dat als doel heeft deze visie te realiseren in een tijdshorizon 2030-2050.

De visie en missie van het ITS-plan verwoorden de lange termijn- en operationele aandachtspunten. Het plan schetst zowel de ITS-activiteiten die MOW kan initiëren als de bredere ITS-planstrategieën, waarbij andere partners en belanghebbenden betrokken zijn, d.w.z. onderwijsinstellingen, onderzoekinstellingen, de industrie, lokale en Vlaamse overheidsinstanties, belangengroepen, ...

Proces

Het proces dat gevoerd werd om het ITS plan tot stand te brengen volgde een traject van opeenvolgende cycli van verbreden en focussen. Technieken die werden gebruikt zijn literatuurstudie, analyse, co-creatie workshops, diepte-interviews en enquêtes.

In eerste instantie werden 5 kernwaarden geïdentificeerd als de basis waarop het ITS-plan dient te worden gebouwd:

1. Duurzaam: minder vervuiling, nul emissie, hernieuwbare energie, slim gebruik van grondstoffen en publieke ruimte, milieubewust
2. Veiligheid: ongevallenpreventie, menselijke veiligheid
3. Bereikbaarheid: efficiënte, robuuste, multimodale en geïntegreerde mobiliteit, efficiënt gebruik van capaciteit
4. Toegankelijkheid/sociale inclusie: laagdrempelig, toegankelijk en eerlijk mobiliteitssysteem, minder sociale ongelijkheid
5. Intelligent: kwaliteitsvol, comfortabel, gericht, onderhoudsvrij, naadloos verbonden, gebruiksvriendelijk en flexibel transportsysteem.

Slimme mobiliteit en logistiek zijn middelen om deze te bereiken. M.a.w. ITS is zeker geen doel op zich, maar een middel om de kernwaarden na te streven. ITS zal niettemin de definitie van mobiliteit ingrijpend veranderen en voor eens en voor altijd de manier veranderen waarop Vlaanderen zich verplaatst.

Samengevat is de ITS missie van de Vlaamse overheid derhalve:

In nauwe samenwerking met de academische wereld, onderzoekinstellingen en de ITS industrie, het uitvoeren en bevorderen van onderwijs, onderzoek & ontwikkeling en implementatie en het wettelijke kader vaststellen om de invoering en uitrol van informatie- en communicatietechnologie te vergemakkelijken, zodat alle leden van de samenleving veiliger, efficiënter, milieuvriendelijker en met een hogere kwaliteit kunnen reizen of goederen vervoeren.

Aan de hand van een literatuurstudie werd een exhaustieve lijst van ITS domeinen, categorieën en diensten opgesteld. Daarbij werd het vizier zo breed mogelijk open gesteld. Vervolgens werden 6 clusters gedefinieerd waarin de meest relevante ITS diensten kunnen worden gegroepeerd en die een focus vormen voor de ITS activiteiten van Vlaanderen.

Deze 6 clusters zijn:

1. MTM3 (Multimodal traffic management 3.0 - Multimodaal verkeersmanagement 3.0)
2. CCAM (Connected Cooperative Automated Mobility - Verbonden Coöperatieve Geautomatiseerde Mobiliteit)
3. MaaS (Mobility as a Service - Mobiliteit als een Service)
4. Dynamisch rekeningrijden met slimme diensten
5. PI (Physical Internet - Fysiek Internet)
6. Slimme onderhouds- en activabeheersystemen.

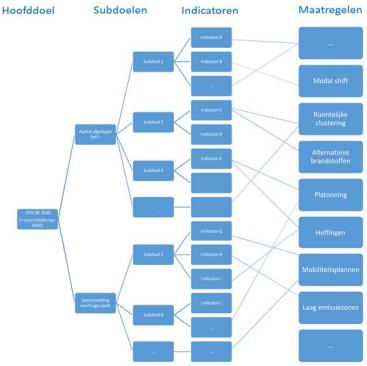
De keuze van de clusters hield rekening met de bevoegdheden van de Vlaamse overheid en de vraag of Vlaanderen (in casu: de Vlaamse overheid) voldoende hefboomen heeft om voor een bepaalde cluster een leidende rol te spelen in Vlaanderen en eventueel in Europa.

De clusters werden voorgelegd aan de Vlaamse administratie en het kabinet van de bevoegde minister. A.d.h.v. de terugkoppeling van een internet- enquête, een co-creatie workshop en interviews van experts uit de academische wereld, onderzoeksinstituten en de ITS industrie werden de definities van de clusters verfijnd en verder in detail uitgeschreven.

Voor elk van de strategische clusters is er vervolgens een 'roadmap' uitgewerkt met maatregelen en acties die er samen voor zorgen dat de visie gerealiseerd wordt binnen de horizon 2030-2050. De definities van deze actieplannen volgen het zelfde stramien van workshops en diepte-interviews.

Het gevoerde proces

Timing	Fase	Project	Proces	Mijlpaal	Product	Overleg
Week 1-2	Start	Kickoff	Procesarchitectuur - identificatie actoren - opzetten overlegstructuur			
Week 3-8	1a	Vorbereiding Internationale benchmark studie Inventarisatie van - Visie, ITS technologie, classificaties, rollen, ... Analyse van - Visie (<> niveaus, <> domeinen) - SWOT analyse internationale competitiviteit - Rollen van geïdentificeerde actoren Identificatie van - Algemene doelen (Missie) - Missie en visie - Aanzet long list ITS domeinen, thema's en classificatie - Aanzet long list rollen	Procesarchitectuur - activatie & participatie actoren - organisatie workshops voor fase 1 - aftoetsen missie en brainstorm met opdrachtgever	MP1	RapportVisie_v1.doc Bijlage Prioriteitenlijst_v1.doc Bijlage rollen_v1.doc	Stuurgroep Opdrachtgever (+ overheden?)
Week 9-13	1b	Divergerende fase Internationale benchmark studie Update inventarisatie van - Visie, ITS technologie, classificaties, rollen, ... Update analyse van - Visie (<> niveaus, <> domeinen) - SWOT analyse internationale competitiviteit - Rollen van geïdentificeerde actoren en koppeling aan ITS sectoren Identificatie van - Afwerken algemene doelen (Missie) - Afwerken missie en visie - Update long list ITS domeinen, thema's en classificatie - Afwerken long list rollen met bereidheid actoren	Procesarchitectuur - activatie & participatie actoren - aftoetsen visie en bijlages experts en cocreatiegroepen - cocreatie voor rollen, classificatie en visie - 4 diepte interviews incl. klankbord experts	MP2	RapportVisie_v2.doc Bijlage Prioriteitenlijst_v2.doc Bijlage rollen_v2.doc	Expert Experten workshops Alle stakeholders

Week 14-17	1c	Convergerende fase			
		Internationale benchmark studie	Procesarchitectuur		Expert
		Inventarisatie van	- aftoetsen visie en bijlages experts en cocreatiegroepen		Experten workshops
		- KPIs voor fase 2	- bepalen prioriteiten met cocreatiegroepen		Alle stakeholders
		- Input roadmap algemene oplistijng voor fase 2	- 4 diepte interviews incl. klankbord experts		
		Update analyse van			
		- Visie (↔ niveaus, ↔ domeinen)			
		- Rollen van geïdentificeerde actoren en koppeling aan ITS sectoren			
		Identificatie van			
		- Prioriteiten topsectoren- en thema's			
		- Long list KPIs			
		- Opmaak maatregelen catalogus		MP3	Stuurgroep
				RapportVisie_v2.doc	
				Bijlage Prioriteitenlijst_v2.doc	
				Bijlage rollen_v2.doc	
Week 18-23	-	FEEDBACK FASE			
		Afwerken visie nota en bijlages	Procesarchitectuur		
			- Opstart fase 2 en aanzet proces fase 2		Stuurgroep
Week 24-27	2a	Vorbereiding			
		Internationale benchmark studie	Procesarchitectuur		
		Strategische actieplannen en roadmaps	- aftoetsen KPI met opdrachtgever		Opdrachtgever (+ overheden?)
		- SMART maken van hoofddoel via KPIs	- finalisatie proces fase 2		
		- opgave van sleutelkenmerken			
		- doelen koppelen aan potentiële maatregelen			
		Maatregelencatalogus			
		- Koppelen maatregelen aan ITS domein of thema			
		Identificatie van			
		- Clustering bepaalde thema's en technologieën			
		- Eerste draft ruwe roadmaps met acties en rollen		MP4	Stuurgroep
				Rapport Strategisch actieplan_v1.com	
				Bijlage roadmaps_v1.com	

Week 28-32 **2b** **Divergerende fase**

Oplijsting kansrijke maatregelen, sectoren en strategie

- kwalitatieve toets kansrijkheid van maatregelen
- slimme selectie van maatregelen
- aanduiden van quick wins

Maatregel	Type	Impact (score)	K/B Efficiëntie	Correlatie	Flankerend beleid	Onzekerheid	Draagvlak	...
A		Hoog	Medium	Laag +		S	Hoog +	
B	Technisch	Laag	Laag	onbekend	xxx	XL	Hoog -	
C		Medium	Hoog	Hoog +	xxx	M	onbekend	
D	Economie	Medium	Medium	Hoog -	xxx	L	Laag +	
E	Beleid	Medium	Hoog			S	Hoog +	
...		Hoog	Laag	Laag -	xxx	XS	Laag -	

↓

Slimme selectie van maatregelen

- Quick wins
- Overige kansrijke maatregelen

Roadmaps domeinen- en thema's

- Uitslippelen tijdsplan met actieprogramma
- Update roadmaps met acties en rollen

MKBA

- berekenen eerste versie MKBA roadmaps

Procesarchitectuur

- aftoetsen kansrijkheid bij experts
- aftoetsen MKBAs bij experts
- 4 diepte interviews incl. klankbord experts

MP5

Rapport Strategisch actieplan_v2.com
Bijlage roadmaps_v2.com

Expert

Week 33-37 **2c** **Convergerende fase**

Roadmaps kansrijke domeinen- en thema's

- uitslippelen detail tijdsplan met actieprogramma

MKBA

- herberekenen detail MKBA roadmaps kansrijke domeinen met input experts

Procesarchitectuur

- 2 klankbord interviews experts

MP6

Rapport Strategisch actieplan_v3.com
Bijlage roadmaps_v3.com

Expert

Stuurgroep

Week 38-39 **SLOT** **Afwerken strategische actieplan nota en bijlages**